

Nieuwsbrief Slachtofferbeleid

Nr 45, juli 2010

In dit nummer

Actueel

- Rapport "Europese best practices van herstelrecht in het wetboek van strafvordering"
 - Schaderegeling en Slachtofferinformatie in Brabant Zuid-Oost
 - Conferentie Berlijn Victim Support Europe
-

Actueel project VPS

- Versterking positie slachtoffers; de wettelijke regeling
 - Verlenging testperiode schadeopgaveformulier
 - Boekje over het vernieuwd slachtofferloket
-

Actueel organisaties

- Afscheid Jaap Smit
 - Afscheid Guido Zuur
-

Actueel Beleid

- Justitie vergoedt kosten beveiliging overvalslachtoffers

De Nieuwsbrief Slachtofferbeleid wordt maandelijks verspreid en is bedoeld om betrokkenen bij het slachtofferbeleid op de hoogte te houden van actuele ontwikkelingen. Meer informatie over het slachtofferbeleid is te vinden op www.justitie.nl onder 'recht en rechtsbijstand'.

Actueel

- **Rapport “Europese best practices van herstelrecht in het wetboek van strafvordering”**

Door het Ministerie van Justitie en Politie van Hongarije is met financiële steun van de Europese Commissie een project uitgevoerd over herstelrecht. In het kader van dit EUCPN project “Europese best practices van herstelrecht in de strafrechtelijke procedure is een selectie van herstelgerichte praktijken gepresenteerd tijdens een internationale conferentie. De conferentie heeft plaatsgevonden van 27 tot 29 april 2009 in Boedapest. De publicatie van hetgeen is besproken op de conferentie is beschikbaar in het Engels op de website van EUCPN (<http://www.eucpn.org/library/results.asp?category=22&pubdate=2010>). De publicatie geeft een algemeen overzicht van de juridische en praktische aspecten van herstelrecht procedures zoals die worden gebruikt bij het voorkomen van criminaliteit en in de strafrechtelijke procedure in zeventien Europese landen.

- **Schaderegeling en Slachtofferinformatie in Brabant Zuid-Oost**

Regiopolitie Brabant Zuid-Oost regelt sinds 1997 in samenwerking met het Openbaar Ministerie (OM) het verhalen van de schade voor het slachtoffer zoals bedoeld in de Wet Terwee. Hiervoor is Bureau Schadebemiddeling (BSB) opgericht. BSB is succesvol. Slachtoffers krijgen hun schade vergoed, het OM wordt ontlast van onnodige zittingen. In 1998 werd dit beloofd met een derde plek bij de Landelijke Politie Innovatie Prijs. In eenvoudige maar ook in wat meer complexe zaken stelt zij naast de materiële schade tevens een vergoeding voor smartengeld vast voor het slachtoffer. Voor verdachten, zowel meerder- als minderjarigen, is het soms mogelijk om, dit door BSB vastgestelde schadebedrag in termijnen te betalen.

In 2000 ontstond, uit samenwerking met de gemeenten in de regio, het Loket voor Slachtofferinformatie Brabant Zuid-Oost (SIBZO). Naast het geven van voorlichting aan politiemedewerkers verwerken twee enthousiaste medewerkers

jaarlijks ruim 7700 telefonische aanvragen op het gebied van politie en justitie. BSB en SIBZO waren gezamenlijk als partners betrokken bij de start van het Veiligheidshuis Eindhoven in november 2006.

Beide organisaties nodigden op 6 april jl. Aafke Pleket van het Ministerie van Justitie uit voor een bezoek in het Veiligheidshuis Regio Eindhoven. Aafke is projectleider van de pilot Vernieuwd Slachtofferloket. Na een rondleiding door het Veiligheidshuis vond er een open en informatief gesprek plaats. Duidelijk werd dat Brabant Zuid-Oost haar zaken aangaande schaderegeling en slachtofferinformatie goed op orde heeft.

Indien er interesse bestaat voor een bezoek aan BSB/ SIBZO in het Veiligheidshuis Regio Eindhoven kan er contact worden opgenomen met de coördinator van BSB en SIBZO: Jos van den Berk.
Tel: 040 – 238 81 46

- **Conferentie Berlijn Victim Support Europe**

Op 27 en 28 mei 2010 werd in Berlijn voor de 24e keer de jaarlijkse conferentie van Victim Support Europe (VSE) gehouden. Victim support Europe is een internationale organisatie waar 26 slachtofferhulporganisaties uit Europa lid van zijn. Doel van de organisatie is het realiseren en ontwikkelen van slachtofferrechten en slachtofferhulp in Europa. Het hoofdthema was “ Justice for victims in Europe”. Tijdens plenaire lezingen gaven vertegenwoordigers van de Europese Commissie, het Duitse parlement, verschillende deskundigen op het gebied van de victimologie, maar bijvoorbeeld ook een Engelse rechter nieuwe inzichten in de manier waarop slachtoffers van geweld door heel Europa heen worden ondersteund. Daarnaast was er de mogelijkheid verdiepende workshops te bezoeken, waar onder andere medewerkers van slachtofferhulporganisaties uit diverse Europese landen verslag deden vanuit de praktijk. Specifieke onderwerpen die in de workshops aan de orde kwamen, waren mensenhandel, de rechten van slachtoffers en individuele projecten zoals casemanagement in Nederlandse nabestaanzaken.

Enkele indrukken van hetgeen is besproken:

- Reinhard Böttcher, voorzitter van de Duitse slachtofferhulp organisatie, benadrukte de noodzaak van samenwerking voor meer effectieve hulp aan slachtoffers en hield een pleidooi voor meer respect voor het slachtoffer. Een overkoepelende organisatie zoals VSE kan hierin uiteraard een grote rol in spelen.
- Viviane Reding, EU-commissaris voor Justitie, grondrechten en burgerschap, sprak door middel van een videoboodschap waarin zij aangaf dat de EU alles in het werk stelt om slachtoffers de best mogelijke ondersteuning te bieden. Cijfers wijzen uit dat dagelijks vele Europeanen slachtoffer van een geweldsmisdrijf worden. Er zijn dan ook weinig mensen die nooit te maken hebben gehad met een traumatische ervaring, diefstal of anderszins. Begin 2011 komt de Europese Commissie met een “state of the art” voorstel voor slachtoffers.
- De laatste jaren staat het onderwerp ‘slachtoffers’ zeer hoog op de politieke agenda. Dit brengt voordelen, maar ook nieuwe risico’s met zich mee, aldus Jaap Smit, voorzitter van Victim Support Europe. Positief is volgens hem dat op Europees niveau erkenning bereikt is. Dit is heel zichtbaar in het Stockholmprogramma. Als belangrijkste risico noemde hij het politiseren van slachtofferbeleid. Hij wees op het gevaar dat slachtofferzorg in toenemende mate aanleiding vormt voor populistische omstandigheden om aan te dringen op strengere straffen. De echte hulp aan slachtoffers is daar niet bij gebaat. Ook de toenemende aandacht voor verschillende specifieke groepen slachtoffers draagt niet bij aan het versterken van de positie van slachtoffers in het algemeen.
- Antony Pemberton van Intervict presenteerde samen met Carmen Rasquete uit Portugal de resultaten van een onderzoek naar de implementatie van het Europees kaderbesluit in Europa. Het onderzoek is te raadplegen via de site van Victims in Europe.
- Lord Justice Thomas (voorzitter van de ENCJ -The European Network of Councils for the Judiciary) gaf aan te hopen dat de ontwikkelingen in Europa niet alleen leiden tot meer rechten voor verdachten maar ook voor slachtoffers. Dit is noodzakelijk voor het vertrouwen in de rechtspleging. Artikel 6 EVRM kent geen equivalent voor

slachtoffers maar is het eerlijk als slachtoffers te bang zijn om te getuigen, de verdachte zegt dat hij geen mogelijkheid heeft gehad tot confrontatie met de getuige en vervolgens wordt vrijgesproken?! Hij vroeg zich af of wetgeving de positie van slachtoffers wel zal veranderen. Het opleiden van mensen en creëren van een andere cultuur is noodzakelijk voor de verandering.

- Arno Akkermans (professor aan de VU) vertelde dat het slachtoffers vrijwel nooit alleen gaat om schadevergoeding. De erkenning, het aanspreken van de andere partij, het voorkomen van nieuwe delicten zijn andere redenen die een rol spelen bij het verzoek om schadevergoeding. Hij betoogde dat de noden van slachtoffers, anders dan de geldelijke, te weinig aan de orde komen in bestaande processen.
- Helga Ezendam (Ministerie van Justitie) en Mirjam Spek (Schadefonds Geweldsmisdrijven) hebben een workshop verzorgd over “Rechten en schadecompensatie voor slachtoffers in Nederland”. Helga heeft iets verteld over het Nederlandse slachtofferbeleid en een toelichting gegeven op de implementatie van het Europees Kaderbesluit in de vorm van de Wet Versterking Positie van Slachtoffers. Mirjam heeft de werkwijze van het Schadefonds uitgelegd, de resultaten van het doelgroeponderzoek, de samenwerking met Slachtofferhulp Nederland en de gang van zaken met betrekking tot de Europese aanvragen.

Persoonlijk was het voor ons een erg leerzame en interessante ervaring. Er heerste een positieve, informele sfeer. Het bijzondere van zo’n conferentie is ook dat er één samenbindende factor is, namelijk de versterking van de positie van slachtoffers in heel Europa. Daarnaast blijken er per land nog veel verschillen te zijn in de manier waarop slachtofferbeleid en schadecompensatie worden vormgegeven. We kunnen hierin natuurlijk altijd van elkaar leren!

Actueel project VPS

- **Versterking positie slachtoffers; de wettelijke regeling**

In eerdere nieuwsbrieven is al gemeld dat ter versterking van de positie van het slachtoffer in het strafproces het Wetboek van strafvordering en het Wetboek van Strafrecht zijn gewijzigd. Naar aanleiding hiervan wordt er regelmatig gevraagd wat de wijzigingen precies inhouden en waar de teksten van de gewijzigde wetten gevonden kunnen worden.

De Wet versterking van de positie van het slachtoffer in het strafproces (wet VPS) is in december 2009 door de Eerste Kamer aanvaard en op 12 januari 2010 in het Staatsblad (nr. 1) gepubliceerd. De positie van slachtoffers wordt behalve door deze wet ook door twee andere wetten gewijzigd. Zie onderstaande links.

De Wet VPS regelt dat er in het Wetboek van strafvordering een onderdeel wordt gewijd aan de positie van slachtoffers. Het Wetboek van strafrecht is gewijzigd met het oog op de invoering van de voorschotregeling en de voeging bij ad-informandum ten laste gelegde feiten. De tekst van de wet VPS en de memorie van toelichting zijn onder andere te vinden via www.overheid.nl. (kamerstuknummer 301 43). Beoogde datum van invoering van deze wet is 1 januari 2011. Onderdeel van de wet is verder de verplichte verschijning van ouders van minderjarige verdachten (artikel I onder M). Over de invoeringsdatum van dit onderdeel is nog geen beslissing genomen.

- **Onderstaande links leiden direct naar de wetteksten:**

- Wet versterking van de positie van het slachtoffer in het strafproces

- **Reparatiewetten:**

- Wet 31391 (relevante artikelen IIa, XIVa, XIVb, XIVba)
- Wet 31248 (relevant artikel XIa)

- **Verlenging testperiode schadeopgaveformulier**

In de coördinatiegroep Slachtofferbeleid van mei is besloten om de testperiode van het schadeopgaveformulier te verlengen tot en met augustus 2010. Oorspronkelijk zou de test tot 1 juni 2010 lopen. Uit een inventarisatie van de deelnemende slachtofferloketten bleek echter dat het aantal verstuurd en retour ontvangen formulieren veel lager is dan verwacht. Hierdoor is het aantal formulieren voor de evaluatie te laag om goede conclusies te kunnen trekken. De slachtofferloketten gaan daarom nog door met testen van het formulier tot eind augustus dit jaar. Het formulier wordt nog steeds alleen verstuurd in spreekrechtwaardige zaken. De bijlage voor een aanvraag voor een uitkering uit het Schadefonds Geweldsmisdrijven wordt bij deze doelgroep altijd meegestuurd.

- **Boekje over het vernieuwd slachtofferloket**

Meer weten over de vernieuwde slachtofferloketten? In het boekje "Van alles over het Vernieuwd Slachtofferloket" krijgt u door middel van best practices, interviews en achtergrondinformatie een beeld van dit project. Het boekje is gratis te verkrijgen door een mail te sturen naar slachtofferbeleid@minjus.nl. Geef in de mail aan hoeveel boekjes u wenst en naar welk postadres deze dienen te worden verstuurd.

Actueel organisaties

- Afscheid Jaap Smit

De heer Jaap Smit heeft in mei 2010 zijn functie van directeur van Slachtofferhulp Nederland neergelegd en is op 1 juni benoemd tot voorzitter van het CNV. Tijdens een bijeenkomst op 21 mei 2010 is afscheid genomen van de heer Smit. Tijdens deze bijeenkomst heeft de minister van Justitie een toespraak gehouden waarin hij de heer Smit heeft bedankt voor de belangrijke bijdrage die hij heeft geleverd aan onder andere de professionalisering van Slachtofferhulp Nederland gedurende de zeven jaar dat hij directeur was. De heer Victor Jammers neemt tijdelijk de taken van de heer Smit waar.

- Afscheid Guido Zuur

De directeur van het Schadefonds Gewelddsmisdrijven de heer Guido Zuur gaat per 1 juli 2010 met pensioen. Hij zal worden opgevolgd door mevrouw Nina Huygen. Mevrouw Huygen was tot voor kort de politiek assistent van voormalig staatssecretaris van Justitie, mevrouw N. Albayrak.

Actueel Beleid

- Justitie vergoedt kosten beveiliging overvalslachtoffers

Het Ministerie van Justitie gaat de kosten vergoeden van beveiligingsmaatregelen die bewoners en ondernemers nemen die slachtoffer zijn geweest van een overval. Het ministerie is hiervoor een subsidieregeling gestart. Het gaat om maximaal € 1000,- per aanvraag en geldt voor bewoners of bedrijven die in 2010 slachtoffer zijn geworden. Bij maatregelen kan gedacht worden aan cameratoezicht, betere sloten, maar ook aan een waakhond.

Colofon

Dit is een publicatie van:

Ministerie van Justitie | Directie Sanctie- en Preventiebeleid

Schedeldoekshaven 100 | 2511 EX Den Haag

Postbus 20301 | 2500 EH Den Haag

T 070 370 7086 | F 070 370 7250

slachtofferbeleid@minjus.nl | www.slachtofferzorg.nl